

Sosyalle?me Taktikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyalle?me Taktikleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30815>

Özet

Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği (STÖ), yükseköğrenim kurumlarında öğrencilerin yeni sosyal ve akademik ortama adaptasyon sürecinde kullandıkları çeşitli stratejileri ve davranışları ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikolojik araçtır. Bu ölçek, özellikle Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına geçişte tercih ettikleri **eğitsel, araçsal, sosyal, entelektüel** ve **politik** olmak üzere beş temel sosyalleşme taktiki boyutunu belirlemeyi hedeflemektedir. Ölçeğin uyarlama çalışması, öğrencilerin yükseköğrenim görme motivasyonları ile sosyalleşme stratejileri arasındaki ilişkiyi inceleyen daha geniş kapsamlı bir yüksek lisans tezi bünyesinde gerçekleştirilmiştir.

Ölçek, katılımcıların ilgili taktikleri kullanma sıklığı veya derecesini değerlendirmelerine olanak tanıyan 5'li Likert Ölçeği formatında kullanılmaktadır. Yapılan psikometrik analizler, ölçeğin yapı geçerliliğini ve güvenilirlik düzeylerini desteklemektedir, bu da onu üniversite öğrencilerinin adaptasyon stratejilerini araştırmada kullanılabilecek güvenilir bir araç haline getirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği, Yükseköğrenim, Öğrenci Sosyalleşmesi, Adaptasyon Stratejileri, Eğitim Psikolojisi, Faktör Analizi, Güvenirlik, Özkan.

Yazarlar

Özkan, C. (Uyarlayıcı ve Araştırmacı).

Amaç

Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği'nin temel amacı, yükseköğrenim kurumlarındaki öğrencilerin yeni akademik ve sosyal çevrelerine uyum sağlarken başvurdukları spesifik davranışsal ve bilişsel stratejileri sistematik olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, öğrencilerin kullandıkları taktikleri kategorize ederek, hangi stratejilerin (örneğin, eğitsel, sosyal veya politik) adaptasyon sürecinde daha baskın olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Ölçeğin uyarlama çalışması, üniversite öğrencilerinin yükseköğrenime yönelme motivasyonları ile bu sosyalleşme taktikleri arasındaki korelasyonu incelemek üzere yapılmış olup, eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik ve sosyal entegrasyon süreçlerine katkı tutmayı hedeflemiştir. Bu sayede, üniversitelerin oryantasyon programları ve destek hizmetleri için değerli veriler sağlanması amaçlanmıştır.

Yapı (Construct)

Ölçek, bireylerin yeni bir sosyal veya örgütsel ortama (bu durumda, üniversiteye) başarıyla bir şekilde entegre olmak için kullandıkları sosyalleşme taktikleri yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle öğrencilerin akademik başarı, sosyal kabul ve kurumsal normlara uyum sağlama çabalarını içerir. Ölçek, bu genel yapıya beş farklı boyutta ele almaktadır:

Eğitsel Taktikler: Akademik görevlere ve öğrenmeye yönelik stratejiler.

Araçsal Taktikler: Kaynaklara erişim ve pratik hedeflere ulaşma yöntemleri.

Sosyal Taktikler: Akranlar ve öğretim üyeleri ile ilişki kurma ve sürdürme stratejileri.

Entelektüel Taktikler: Bilgi arama, merak ve eleştirel düşünme yoluyla adaptasyon.

Politik Taktikler: Kurumsal güç dinamiklerini anlama ve etkileme çabaları.

Geçerlik

Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği'nin (STÖ) yapı geçerliliğini incelemek ve faktör yapısını doğrulamak amacıyla **temel bileşenler faktör analizi** kullanılmıştır. Analiz öncesinde, örneklem büyüklüğünün faktör analizine uygunluğunu belirlemek için **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** örneklem yeterliliği testi ve **Bartlett's Küresellik Testi** uygulanmıştır.

Elde edilen sonuçlar, ölçeğin güçlü bir yapısal geçerliliğe sahip olduğunu göstermektedir. KMO değeri **0.824** olarak bulunmuştur, bu da örneklem büyüklüğünün ve veri setinin faktör analizi için oldukça uygun olduğunu işaret eder. Bartlett's Testi sonucu ise istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=9478.963$; $p<0.01$). Bu bulgular, verilerin çok değişkenli normal dağılım gösterdiğini ve faktör yapısını incelemeye elverişli olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını ve güvenilirliğini belirlemek amacıyla **Cronbach's Alpha** katsayıları hesaplanmıştır. Yapılan güvenirlik analizleri sonucunda, ölçeğin beş farklı faktörünün de kabul edilebilir düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu tespit edilmiştir.

Faktörlere göre elde edilen **Cronbach's Alpha** değerleri aşağıdaki gibidir:

Eğitsel Taktikler faktörü için: **0.76**

Araçsal Taktikler faktörü için: **0.62**

Sosyal Taktikler faktörü için: **0.67**

Entelektüel Taktikler faktörü için: **0.72**

Politik Taktikler faktörü için: **0.76**

Bu değerler, özellikle eğitsel ve politik taktikler faktörlerinin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu,

diğer faktörlerin ise psikometrik araştırmalar için alt sınırlar üzerinde veya ona yakın bir güvenilirlik sergilediğini göstermektedir. Genel olarak, tüm faktörlerin araştırmalarda kullanılabilir düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısının incelenmesi, **temel bileşenler faktör analizi** yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu analiz, ölçek maddelerinin altında yatan temel boyutlar (faktörleri) ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Analiz öncesinde örneklem yeterliliği, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ile incelenmiş ve 0.824 değeri, faktörleştirme için mükemmel bir uygunluk düzeyini işaret etmiştir.

Bartlett's Testi'nin anlamlı çıkması ($p < 0.01$), verilerin faktör analizi için yeterli korelasyon yapısına sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu analizler sonucunda Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği'nin, uyarılma çalışmasında tanımlanan Eitsel, Araçsal, Sosyal, Entelektüel ve Politik Taktikler olmak üzere beş faktörlü bir yapı sergilediği anlaşılmıştır. Bu çok boyutlu yapı, öğrencilerin sosyalleşme süreçlerini farklı stratejik alanlar üzerinden ele almanın önemini vurgulamaktadır.

Araç (Instrument)

Test Türü: Uyarılma Ölçeği (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçeği (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Yükseköğrenim yaş grubu (Genellikle 18-25 yaş arası)

Popülasyon Detayları: Çalışma, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Uygulama, yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiş olup, öğrencilerin sosyalleşme taktiklerini değerlendirmelerine dayanmaktadır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [sosyallesme-taktikleri-olcegi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Ö?renci Uyum, KMO Testi, Bartlett's Testi, Yüksek Lisans Tezi, Sosyalle?me Süreçleri, E?itim Fakültesi, Üniversite Hayat?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?I? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Sosyalle?me Taktikleri Ölçe?i'nin uyarlama çal??mas? **2011** y?I?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, tez çal??mas?n?n yap?ld??? Mersin Üniversitesi ve yazar C. Özkan'dan alınmalıdır. Ticari kullan?m veya ücretlendirme bilgileri, yazar?n veya tez dan??man?n?n onay?yla belirlenecektir.

Referanslar

Özkan, C. (2011). *E?itim Fakültesi ö?rencilerini yüksek ö?renim görmeye yönelten nedenler ve sosyalle?me taktikleri: Mersin Üniversitesi örne?i* (Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Tez çal??mas?n?n tam metnine Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir: tez.yok.gov.tr.

Sosyalle?me Taktikleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta Sosyalle?me Taktikleri Ölçe?i'nin maddelerine do?rudan yer verilmemiştir. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.